

Oturum 9: Infodemi, İletişim ve Toplumda Güven

Aşı İleşiminde Güvenilir Mesajın İnşası

Prof.Dr.A.Sesin Kocagöz

Acıbadem Altunizade Hastanesi

Acıbadem M.A.A.Üniversitesi Tıp Fakültesi

Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji AD

ASG Enfeksiyon Kontrolü ve Önleme Komitesi

Aşı nedir?

- humoral ve hücresel yoldan aktif bağışıklığı uyarak infeksiyonlara karşı koruma sağlayan biyolojik preparatlardır.

AMAÇ:

- Bireyleri ve toplumu korumak
- Salgınları kontrol altına almak
- Mortalite ve morbiditeyi azaltmak
- Sağlık harcamalarını azaltmak
- Hastalıkları eradike etmek
- Kanseri önlemek
- Antimikrobiyal Direncini azaltmak

İNSANLIK İÇİN

Hastalık, sakatlık , mortalite

1. sıra Temiz su kullanılabilirliği 2.sıra AŞI

T.C. Sağlık Bakanlığı 1985:

Haydi Büyükler Çocuklarınıza Aşıya (Zeki Alasya & Metin Akpınar

VACCINES ARE
ONE OF THE
BIGGEST
PUBLIC HEALTH
VICTORIES
IN HUMAN
HISTORY

<http://alkislarlayasiyorum.com/icerik/167305/haydi-cocuklar-asiya-zeki-metin>

Aşı Başarı Öyküleri

How Vaccines Helped All But Eradicate Diseases

Annual 20th century morbidity and 2021 morbidity for vaccine-preventable diseases in the U.S.

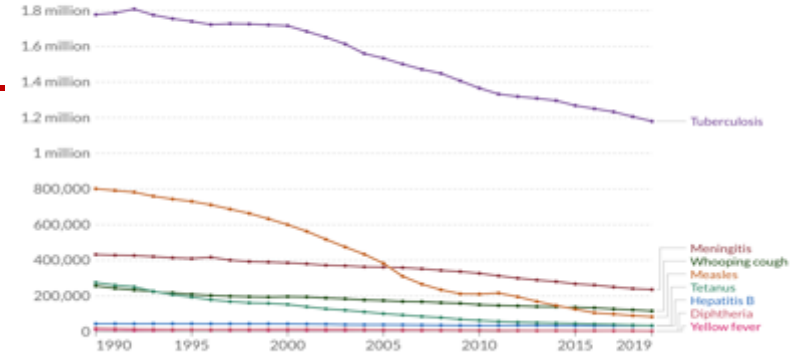
■ Annual 20th century morbidity ■ Reported cases in 2021 ▼ Decrease

Measles	530,217	9	>99%
Pertussis	200,752	1,609	>99%
Mumps	162,344	157	>99%
Rubella	47,745	3	>99%
Smallpox	29,005	0	100%
Diphtheria	21,053	0	100%
Polio	16,316	0	100%

Source: Centers for Disease Control and Prevention

Deaths caused by vaccine-preventable diseases, World, 1990 to 2019

Change country

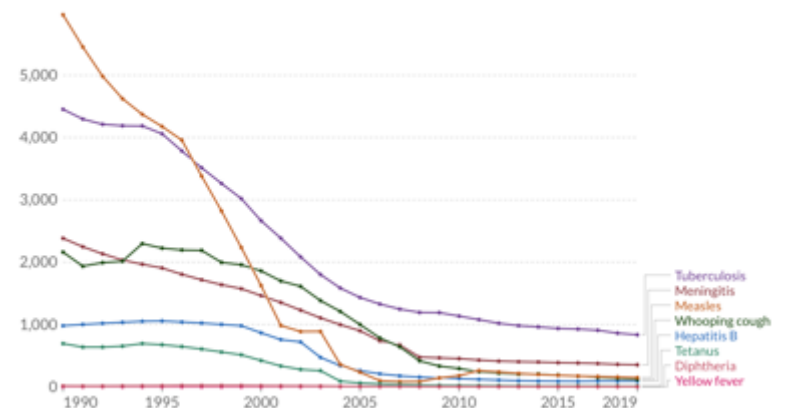

Source: IHME, Global Burden of Disease (2019)

OurWorldInData.org/vaccination/ • CC BY

Deaths caused by vaccine-preventable diseases, Turkey, 1990 to 2019

Change country

Source: IHME, Global Burden of Disease (2019)

OurWorldInData.org/vaccination/ • CC BY

A DECADE THAT CHANGED MEDICINE

The 1980s didn't just change medicine.
They helped create the medicine we
know today.

SMALL POX ERADICATED

1980

In 1980, the World Health Assembly declared
smallpox eradicated.

A disease that had
centuries had final
global vaccination

Monkeypox Treatment

The smallpox vaccine provides protection against all orthopoxviruses, including monkeypox — up to **85%** protection.

The smallpox vaccine is available in Thailand to those 18 years

AŞILAMAYAN SORUN

AŞI ile koruyabildiğimiz infeksiyonlarda
HALEN SÜREGELEN Yüksek morbidite ve
mortalite oranları
HALEN olgu artışları /salgınların görülmesi

- **Düşük kalan Aşılanma Oranları**
Halen erişkin nüfusta aşı kapsayıcılığı yetersiz seviyede
- **Antibiyotik Direnç Sorunu artışı**

Most sexually active people will get HPV without issue. But for 1 in 10 people, the virus persists — potentially causing cancer.

HPV vaccines reduce the risk of cervical cancer by 80% in women vaccinated by age 16.

"All I can do is tell them that Aunt Erica died of this disease. **And that a vaccine could have saved her life.**"

Erica and her sister Hallie were 21 and 17 when the HPV vaccine was approved. Hallie got vaccinated. Erica — who had already tested positive for HPV in the past — did not. After a tough fight and tireless advocacy for the cause, Erica passed away from cervical cancer at 33.

Toplumlarda kızamık olgularındaki yükselme eğilimi!

Gösterge= Kömür madenlerindeki kanarya gibi

- sağlık sistemlerinde oluşan eksikliklerin
- aşılama programındaki aksaklıkların
takip endikatörü

canaries in
the coal mines

Aşı güvenli ve ucuz

Kızamık da artış nedeni?

- COVID-19 salgınına bağlı aşılama aksamaları
 - Sağlık sistemi üzerindeki yük
 - Fiziksel ulaşımdaki aksaklık
 - Aşı için toplumda çelişkili bilgilendirme
- Aşılar erişimde artan eşitsizlikler: göçler , sel, deprem,savaş
 - Büyük deprem felaketi, Ukrayna, Etyopya, Somali,Afghanistan ve şimdi Gazze savaşları
- **Aşı kararsızlığı /karşıtı**

**canaries in
the coal mines**

Sorun: Kişiler aşının yan etki riskinden endişe duyuyor ama asıl aşının önlediği hastalığın riski hafife alınıyor

- Örnek: Johnson& Johnson COVID-19 ilk versiyon aşısı: Tromboz riski : 0.0000088%.

Ağır Covid hastalığı geçirme : %31 (milyon hasta kişiden 340,000 kişi/1milyon)

- Aşısız kişinin tetanozdan ölme oranı %30
 - Ciddi aşı yan etkisi 1/1 milyon

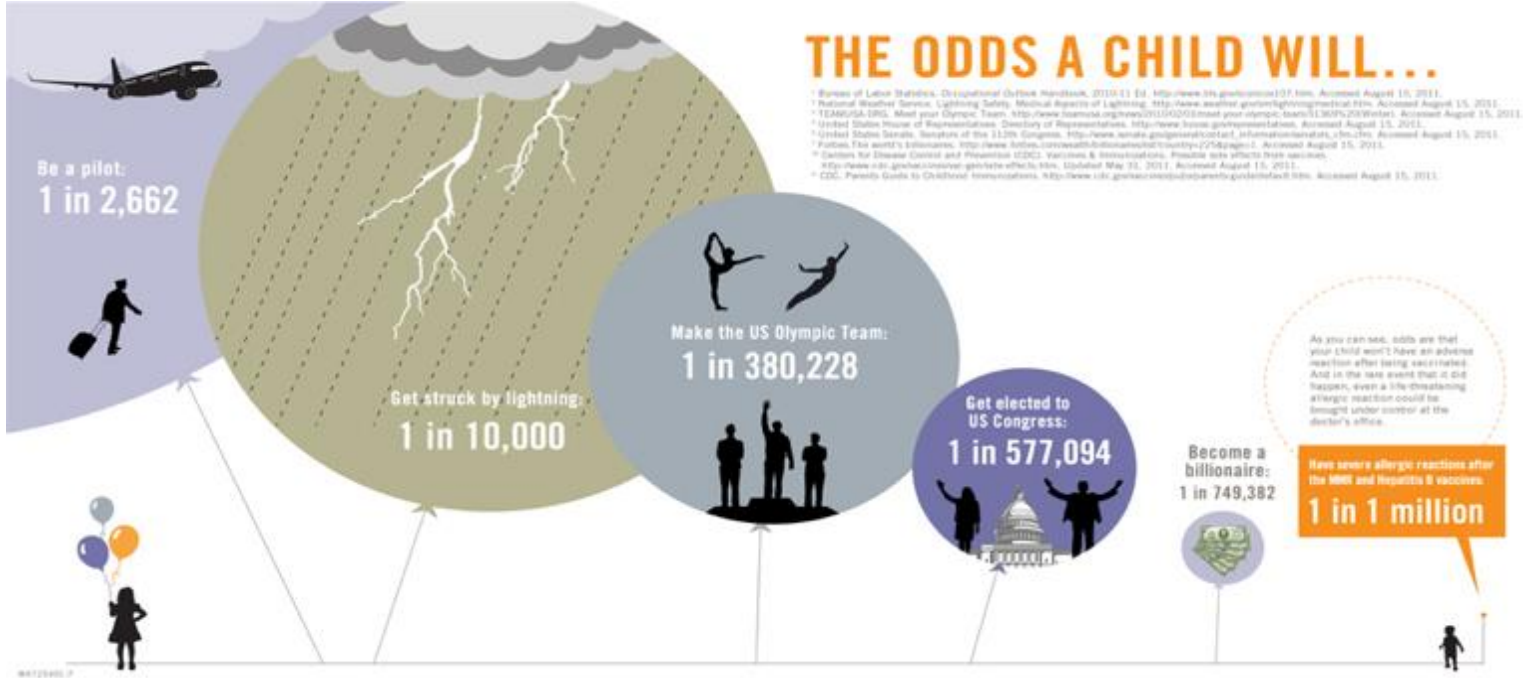
Unvaccinated Boy, 6, Nearly Dies of Tetanus but Parents Still Refuse to Get Him Vaccinated

The boy spent 57 days in the hospital and racked up \$811,929 in medical bills

- 2017 : düşme sonrası alında oluşan yaralanma =evde temizlenip dikiş atılıyor.
- 6 gün sonra ateş kasılmalar spastite nedeni ile tetanoz tanısı ile hastane takibine alınıyor.
- YBÜ de izlem ve sonra toparlanması yaklaşık 2 ay sürüyor

Hastalıktan kork Aşıdan Korkma!

Ortalama ciddi aşı reaksiyonu oranı 1/1milyon

Aşı da **güvenilir** mesaj inşası: 4A yaklaşımı

- Aşı konusunda tereddüt eden insanları empati ve açıklıkla desteklemenin basit ve pratik bir yolu.
- Bireylerin dinlendiklerini, saygı gördüklerini ve kendileri ve aileleri için bilinçli kararlar alabilmeleri için güçlendirildiklerini hissetmelerine yardımcı olur.

4A

- **“Ask” :**

- “SORUN” : Kişiyi yargılamadan en büyük endişesini paylaşmaya davet ederek başlayın.
- “Sizi en çok endişelendiren şey nedir?”
 - Endişeleri tek bir konuya indirgemek, odaklanmış ve güvenli alan yaratır.

- **“Acknowledge”**

- “KABUL EDİN” : Konuya ne kadar kafa yorduklarını gördüğünüzü onlara bildirin. Ödevlerini yaptıklarını kabul edin. “Bunun hakkında çok düşündüğünüz açık.” “Bunu dikkatlice araştırdınız”
- İnsanlar saygı gördüklerinde, görmezden gelinmediklerinde güven duyarak bilgiye daha açık olurlar.

- **“Affirm”:**

- “ONAYLAYIN” : Soru sormanın tamamen normal olduğunu vurgulayın. Sorular öğrenmenin yoludur. “Bu tamamen geçerli bir soru,” “Yalnız değilsin. Birçok insan da aynı soruyu soruyor.” Bu, onların dürüst ve meraklı olabilecekleri güvenli bir alan yaratır.

- **“Answer” :**

- “CEVAP” Gerçekleri anlatmaya başlamadan önce, daha fazlasını duymaya açık olup olmadıklarını sorun. “Öğrendiğim bir şeyi paylaşmamda sakınca var mı?”
- “Size yardımcı bulduğum birkaç güvenilir kaynak gönderebilir miyim?” İzin istemek, karşıdaki kişiye kontrol hissi verir ve sizi gerçekten dinleme olasılığını artırır.

SHARE = CDC, tüm sağlık çalışanlarını bu standartları uygulamalarına dahil etmeye teşvik etmektedir

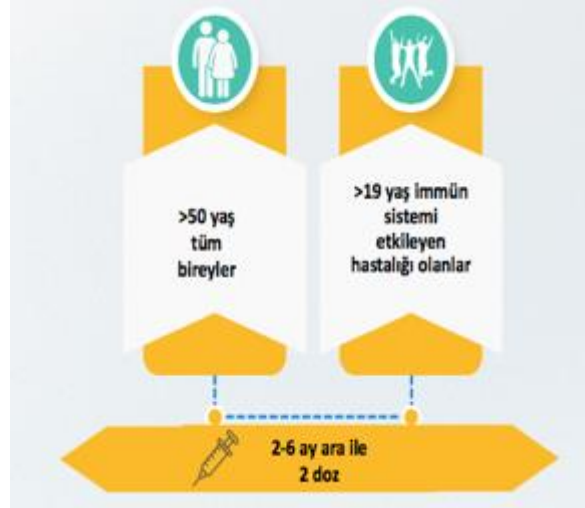

- **Share** : Aşılamanın hasta için neden doğru bir seçim olduğuna dair kişiye özel gerekçeler paylaşın
- **Address** Aşılarla ilgili olumlu deneyimleri (kişisel veya mesleki deneyimleriniz) vurgulayarak, aşılamanın faydalarını pekiştirin ve aşılamaya olan güveni güçlendirin
- **Remind**: Hastaları, aşıların kendilerini ve sevdiklerini birçok yaygın ve ciddi hastalığa karşı koruduğu konusunda uyarın
- **Explain**: Hastalanmanın potansiyel maliyetlerini açıklayın; bunlar arasında ciddi sağlık sorunları, zaman kaybı (iř veya ailevi yükümlülükleri kaçırmak gibi) ve finansal maliyetler yer almaktadır

“Annen seni akvaryumda mı büyüttü evladım?”

Aşının olmadığı dönem: Pediatri stajında suççuğu olan stajyer öğrenci
solunum izolasyonu ve çok bulaşıcı olması =yakın temas bulaş %80-90
AŞISIZ DÖNEM DE :Çocuklukda geçirme pratikliği

**Enfeksiyonun yeniden
aktivasyonu:
Herpes Zoster (zona)
POST HERPETİK
NEVRALJİ**

Uyuz aşısı olmak isteyen hasta

- Kadın doğum uzmanı arkadaşımın gelen Watsup mesajı:
 - “Sesin ablacığım
Merhaba.Uyuz aşısının adı nedir?”
 - *Uyuz aşısı yok ama yeni zona aşısı var*
- “Dozu nasıl? Yaşlı hastalarım uyuz aşısı diye soruyor. Bende direkt sordum. Beni anlar Sesin abla dedim “

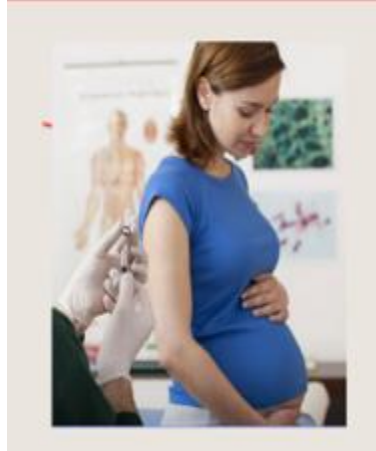
“Angela”nın aşısı

- 2009 H1N1 Influenza pandemisi
- Ülkede o dönem aşı yok
 - Gelecek aşılardan adjuvanlı ve adjuvansız tip aşı tartışması var
 - Medya ve ünlüler vs tartışmanın içinde
 - ABD de 2 tip: attenuated : nazal tip veya adjuvansız var: Türkiye’dekilerin gönlünden geçiyor
 - ABD dekilere de “niye yüksek doz antijen alalım veya “niye denek olalım canlı aşı ile kimse nazal aşılanmıyor?” diye söyleniyor
- Acıbadem Sağlık Grubunda hekim ve hemşire ekibine aşı alınması planı için firmalardan doğrudan sipariş planı : adjuvansız tip ısmarlama iknası

Bir Müsibet Bin Nasihat

- Gebelik ve İnfluenza aşılama

- 2009 H1N1 Pandemi
- Radyasyon onkoloji hekimi : 6 aylık gebe
- Kurumumuz tarafından güç bela getirilmiş aşığı dış merkezde takip eden kadın doğum hekimine danıştığında aşı için onay alamadı.
- Rehberler anlatıldı ama aşı olmadı
- 20 gün sonra İnfluenza nedeni ile yatırılarak izlemeyi gerekecek kadar solunum sıkıntısı gelişti
- Tüm departman her yıl düzenli aşılanıyor

Bursa'da sosyal medyadaki algıya ölümden döndü

Bursa'da 38 yaşındaki bir adam sosyal medyadaki aşı karşıtı söylentili oldu. Bir hafta Covid-19 yoğun bakım ünitesinde kalan 38 yaşındaki S oluyorsunuz. Yoğun bakımdaki cihazlar ve sağlık görevlilerinin ilgisi o aşığı ihmal etmeyin" dedi.

2021.10.18 09:28 - Son Güncellenme: 2021.10.18 09:30 - Bursa Bölge - HABER MERKEZ

Aşı olmamanın pişmanlığını hastanede yaşadılar

Uzmanlar, hastanelerde yatanların yüzde 95 oranında aşısız olduğunu söylüyor. TRT Haber, aşı olmayı erteleyen ve salgın servisinde tedavi gören hastaların görüşü.

Fatma Demir Turgut

Okuma süresi 2 dk. 16 sn.

SARS coV-2 aşısı

- Covid aşısı olmayan hekim arkadaşım =ağır Covid pnömoniye ikincil gelişen solunum yetmezliği nedeni ile Bipap maske takarken "Ben aşı olmadığım için "eşğim" diye "serzenişte bulunulması

Bir ünlü ye (hekim olmayan) inanıp aşısı olmayan hastam " şayet iyileşirsem ilk işim o kişiyi mahkemeye vereceğim" demesi : ne yazık ki o kişi Covid den vefat etmiştir

- "Benim hiç burnum bile akmaz -hiç hasta olmam" diyen arkadaşım : Covid nedeni ile ybü de entübe edilerek izleme alındı

Aşı da güvenilir iletişimin oluşturulması:

- Dürüst olmalı: Aşı ve yan etkileri net anlatılmalı
zona aşılama da ağırlı enjeksiyon örneği
- Kendimizi örnek verelim
- Taburculuk planında olan hasta
hastaneden ayrılmadan önce yaşa/riske uygun aşı
uygulayıp öyle taburculuğunu başlatmak
- Sistemde “pop up” uygulaması
 - Riskli hasta gurubu veya yaş uygunluğunda hangi aşı göz

KIRILAN KIRILAN VE KALP HASTALARI İÇİN AŞI KONTROL LİSTESİ						
	Yaş	Yaş	Yaş	Yaş	Yaş	Yaş
Influenza (Her) Her yıl uygulanmalıdır						
Herpes Zoster Yaş 50 ve üzeri için uygulanmalıdır. Yaş 60 ve üzeri için uygulanmalıdır.	50	60	65	70	75	80
Herpes B Yaş 50 ve üzeri için uygulanmalıdır. Yaş 60 ve üzeri için uygulanmalıdır.	50	60	65	70	75	80
Tetanus Etkili Bağış Yaş 15 ve üzeri için uygulanmalıdır. Yaş 60 ve üzeri için uygulanmalıdır.	15	60	65	70	75	80
Herpes Zoster Yaş 50 ve üzeri için uygulanmalıdır. Yaş 60 ve üzeri için uygulanmalıdır.	50	60	65	70	75	80
Respiratör Sinfektir Virus (RSV) Yaş 60 ve üzeri için uygulanmalıdır.	60	65	70	75	80	85
Pneumoni Yaş 65 ve üzeri için uygulanmalıdır. Yaş 70 ve üzeri için uygulanmalıdır.	65	70	75	80	85	90
Pnömonik Pnömonik Virus (PPV) Yaş 65 ve üzeri için uygulanmalıdır. Yaş 70 ve üzeri için uygulanmalıdır.	65	70	75	80	85	90
COVID-19 Yaş 65 ve üzeri için uygulanmalıdır. Yaş 70 ve üzeri için uygulanmalıdır.	65	70	75	80	85	90

Vaccinations for Adults

You're NEVER too old to get immunized!

Getting immunized is a lifelong, life-protecting job. Don't leave your healthcare provider's office without making sure you've had all the vaccinations you need.

O kadar karamsar olmayın.

Erdemli olan, erdemli yaşamak isteyen insanlar da var dünyamızda.

Yalnızca onların birçoğuna, değer bilgisiyle donanmaları için destek

Enfeksiyon Kontrol Önlemleri

- Aşı
- Maske
- Mesafe
- El Hijyeni

